Bestuursvoorstel

Onderwerp: Najaarsrapportage 2026 **Nummer:** Z62819/183279	**Agendapunt:** 3

DB: Ja 20-10-2026	**BPL:** Ja Gecombineerde commissie 28-10-2026	**FAZ:** Ja Gecombineerde commissie 28-10-2026	**VVSW:** Ja Gecombineerde commissie 28-10-2026	**AB:** Ja 18-11-2026

Opsteller: Sercan Kaplan, (0598) 69 3825 Personeelszaken, Financiën en Bedrijfsvoering	**Opdrachtgever:** Klaas de Veen	**Portefeuillehouder:** Jakob Bartelds

Ondersteuning van de afdeling:
☐ Technisch ☐ Juridisch ☐ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen:	**Reden:**

Samenvatting:
De najaarsrapportage (NJR) 2026 geeft beleidsmatige ontwikkelingen aan en geeft de financiële stand van zaken weer. De najaarsrapportage sluit met een voordelig resultaat van € 2.403.000,-. Dit betreft € 545.000,- aan per saldo positieve bijstellingen bij de voorjaarsrapportage en € 1.858.000,- per saldo positieve bijstellingen bij deze najaarsrapportage. Het voordeel voor de taak watersysteembeheer bedraagt € 868.000,- en het voordeel voor de taak zuiveringsbeheer bedraagt € 1.535.000,-. Bij de vaststelling van het uiteindelijke rekeningresultaat bij de jaarrekening 2026 zal het uiteindelijke nadeel of voordeel aan de algemene reserve worden onttrokken of toegevoegd.

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Ja, zie bijgevoegde begrotingswijziging

AB-voorstel:
- Kennisnemen van de najaarsrapportage 2026;
- De tweede begrotingswijziging 2026 vaststellen;
- Een krediet beschikbaar stellen van € 230.000,- voor de aanschaf van een elektrische smalspoorkraan.
- Een krediet beschikbaar stellen van € 40.000,- voor de aanschaf van een microscoop.
- Een krediet beschikbaar stellen van € 210.000,- voor de renovatie aan het dak van slibgistingstank 2 op de RWZI Assen.
- Een krediet beschikbaar stellen van € 200.000,- voor onze solidariteitsbijdrage aan het HWBP.

Bestuursvoorstel

Bijlagen: - Bijlage I: Overzicht voor- en nadelen NJR 2026; - Bijlage II: Toelichting op overzicht voor- en nadelen NJR 2026; - Bijlage III: Tweede begrotingswijziging 2026.

Overige bijlagen: Nee

Besluit/opmerkingen bestuur:
Paraaf Secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Hierbij bieden wij de najaarsrapportage 2026 (NJR 2026) aan. De inhoudsopgave van deze najaarsrapportage ziet er als volgt uit:

1. Inleiding
2. Beleidsmatige voortgang 2026
3. Verloop financieel beheer, investeringsprogramma en treasury
4. Voorstel
5. Bijlagen:
   I: Overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2026
   II: Toelichting op overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2026
   III: Tweede begrotingswijziging 2026

1. Inleiding

Met het uitbrengen van de NJR geeft het dagelijks bestuur een prognose van de uitkomsten van de aanstaande jaarrekening. Deze prognose wordt gebruikt en verwerkt bij het aanbieden van de begroting. Daarnaast worden belangrijke (beleids)ontwikkelingen benoemd. Uiteindelijk zal in het jaarverslag bij de jaarrekening een integraal beeld gegeven worden van de uitvoering van onze beleidsvoornemens en de bedrijfsvoering.
Net als bij de voorjaarsrapportage (VJR) proberen wij als dagelijks bestuur ook deze rapportage zo beknopt mogelijk, overzichtelijk en leesbaar te houden.

De najaarsrapportage (NJR) 2026 geeft beleidsmatige ontwikkelingen aan en geeft de financiële stand van zaken weer. De najaarsrapportage sluit met een voordelig resultaat van € 2.403.000,-. Dit betreft € 545.000,- aan per saldo positieve bijstellingen bij de voorjaarsrapportage en € 1.858.000,- per saldo positieve bijstellingen bij deze najaarsrapportage. Het voordeel voor de taak watersysteembeheer bedraagt € 868.000,- en het voordeel voor de taak zuiveringsbeheer bedraagt € 1.535.000,-. Bij de vaststelling van het uiteindelijke rekeningresultaat bij de jaarrekening 2026 zal het uiteindelijke nadeel of voordeel aan de algemene reserve worden onttrokken of toegevoegd.

2. Beleidsmatige voortgang 2026

a. Inleiding

Zoals elk jaar geven we bij de najaarsrapportage een overzicht van beleidsinhoudelijke ontwikkelingen. Onze begroting is daarbij de leidraad. Specifiek de onderdelen: programmaplan, coalitieakkoord en bedrijfsvoering.

b. Programmaplan 2026

We voeren de acties uit het waterbeheerprogramma 2022 – 2027 grotendeels conform de planning uit. Wel is al duidelijk dat een aantal actiepunten zullen worden opgenomen in het ontwerp voor het nieuwe Waterbeheerprogramma 2028 – 2033. In de begroting 2027 is de laatste stand van zaken rondom het programmaplan opgenomen. Wij verwijzen u kortheidshalve hiernaar.

Ten aanzien van het versnellingsprogramma (12-punten plan) zoals het in 2024 is vastgesteld naar aanleiding van de tussenevaluatie KRW is de volgende voortgang te melden:

1. Tijdige uitvoering hermeandering/grondverwerving.
Er vinden van tijd tot tijd bestuurlijke gesprekken met de provincie Drenthe plaats. De ambitie om de geplande beektrajecten te realiseren blijft staan. Voor Amerdiep loopt de planvorming en is de uitvoering voorzien voor 2028-2029. Het Rolderdiep zal in de volgende KRW-planperiode gestart worden, evenals de meeste trajecten in de Hunze. Deze maatregelen zijn opgenomen als KRW-opgave voor de planperiode 2028-2033.

3. Actualisatie van de lozingsvergunningen.
De actualisatie van de lozingsvergunningen is opgestart met het beoordelen van eenvoudige waterkwaliteitsvergunningen. Intussen is 45% van de vergunningen beoordeeld.

4. Controle van de lozingsvergunningen en invulling geven aan gebiedsgericht toezicht.
Controle van lozingsvergunningen loopt. Dit hoort bij het proces van actualisatie. Voor gebiedsgericht toezicht worden data en software op orde gebracht. Ondertussen hebben gebieden met overschrijdingen en drinkwaterwinningsgebied
Drentse Aa extra aandacht gekregen. Ook wordt er gewerkt aan verbetering van de samenwerking met de NVWA, de toezichthouder van het ministerie LVVN. Hunze en Aa's werkt hier specifiek aan in het kader van het drinkwatergebied Drentsche Aa.

6. Verkennen van de noodzaak en mogelijkheden van maatwerkregels.
Het gaat hier met name (maar niet uitsluitend) over het voorkómen van emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen vanuit agrarisch gebied. Er is een 'notitie maatwerkbevoegdheid i.r.t. agrarische emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen' in het DB van september 26 vastgesteld. De uitkomsten hiervan zijn op IBabs geplaatst. Daarmee is dit punt afgerond.

9. Juridische risico's van de KRW in beeld brengen.
De juridische risico's zijn zowel landelijk als intern in beeld gebracht. De kennis wordt gebruikt in de voorbereiding voor de vierde planperiode KRW en in de planning van KRW-maatregelen. Het bestuur wordt hierover geïnformeerd bij de behandeling van de voortgang en voorbereiding vierde planperiode (2028-2033) van de KRW. Daarmee is dit punt afgerond.

De punten 2, 5, 7,8, 10, 11 en 12 zijn intussen afgerond.

c. Coalitieakkoord

Voor de voortgang van het huidige coalitieakkoord 2023 – 2027 verwijzen wij u naar de jaarrekening 2025.

Financieel gezien zijn van het vorige coalitieakkoord nog de volgende middelen nog beschikbaar:

	Beschikbaar op 1 januari 2026	Besteed / claims	Nog beschikbaar
Duurzaamheid / innovatie	€ 284.000,-	€ 284.000,-	€ 0,-
Biodiversiteit	€ 40.000,-	€ 0,-	€ 40.000,-
Cultuur historisch erfgoed	€ 48.000,-	€ 48.000,-	€ 0,-
Akkerranden	€ 40.000,-	€ 0,-	€ 40.000,-
Totaal	**€ 412.000,-**	**€ 332.000,-**	**€ 80.000,-**

In het coalitieakkoord 2023 – 2027 is afgesproken de nog beschikbare middelen uit de voorgaande coalitieperiode 2019 - 2023 voor duurzaamheid, zichtbaarheid, biodiversiteit en cultuur historisch erfgoed de komende jaren hiervoor te blijven inzetten.

d. Bedrijfsvoeringsparagraaf 2026

Een actiepunt uit de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting wordt hieronder qua voortgang kort toegelicht.

Vervanging intranet en oplevering bestuursportaal
In 2026 is het nieuwe intranet op basis van Embrace in gebruik genomen. Hiermee is het verouderde SharePoint-platform vervangen door een moderne, gebruiksvriendelijke omgeving voor communicatie, kennisdeling en samenwerking. Het nieuwe intranet is beschikbaar via web en mobiele app en biedt medewerkers de mogelijkheid om informatie eenvoudiger te vinden, te delen en actief bij te dragen aan kennisuitwisseling. Tegelijkertijd zijn governance- en beheerafspraken vastgelegd om de kwaliteit en actualiteit van informatie te borgen.

Naast het medewerkersportaal is gewerkt aan een afzonderlijk bestuursportaal. Deze besloten omgeving ondersteunt de uitwisseling van bestuurlijke informatie en vergaderstukken en sluit aan op de voorbereiding van de waterschapsverkiezingen van 2027. De technische inrichting en voorbereidingen zijn grotendeels afgerond. De livegang van het bestuursportaal staat gepland voor 28 oktober 2026. Hiermee ontstaat voor bestuurders een veilige en gebruiksvriendelijke digitale omgeving voor informatievoorziening en samenwerking.

3. Verloop financieel beheer, investeringsprogramma en treasury

Verloop financieel beheer

Inleiding
In deze NJR 2026 staan een aantal voor- en nadelen ten opzichte van de begroting 2026 met per saldo een voordeel van € 2.403.000,-. De voor- en nadelen staan met een toelichting in de bijlagen I en II. Dit saldo is inclusief de in de VJR 2026 al gemelde voor- en nadelen. In de VJR 2026 werd uitgegaan van een voordeel van € 545.000,- (NJR voordeel € 1.858.000,-). Het voordeel voor de taak watersysteembeheer bedraagt € 868.000,- en het voordeel voor de taak zuiveringsbeheer bedraagt € 1.535.000,-.

Het voorgaande leidt tot een bijgestelde stand van de algemene reserves zuiveringsbeheer en watersysteembeheer. De stand van de reserves nemen we mee bij het bepalen van de begrotingsuitkomsten 2027. Eventuele structurele effecten verwerken we in de begrotingscijfers voor 2027.

Overige ontwikkelingen
In de bijlagen I en II worden de financiële wijzigingen toegelicht. Hieronder wordt een toelichting gegeven op een aantal ontwikkelingen.

Rentelasten
De rentelasten zijn bijgesteld op basis van de huidige gegevens. Uit de berekeningen blijkt dat de rentelasten, op basis van een recente liquiditeitsprognose, dalen met € 100.000 voor 2026. Dit komt met name doordat in de eerste helft van 2026 de inkomende geldstromen hoger lagen dan verwacht en de uitgaande geldstromen lager dan verwacht. Hierdoor is het rekening-courant minder benut dan begroot en is er minder rente betaald.

Waterschapsbelastingen
Op basis van de tweede kwartaalrapportage van het Noordelijk Belastingkantoor wordt een hogere opbrengst aan waterschapsbelastingen verwacht. De hogere opbrengst wordt voornamelijk veroorzaakt door een voordeel van € 268.000,- op de watersysteemheffing gebouwd, als gevolg van een hogere WOZ-waarde dan verwacht.

Daartegenover staat een nadeel van € 57.000,- op de zuiveringsheffing, voornamelijk doordat het aantal éénpersoonshuishoudens sterker stijgt dan verwacht. Op de verontreinigingsheffing wordt een nadeel van € 35.000,- verwacht. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door circa 1.500 minder vervuilingseenheden bij meetbedrijven dan begroot, als gevolg van een lagere lozingsprognose van een bedrijf en het stoppen van een bedrijf in 2026.

Zuiveren afvalwater door Noorderzijlvest
Ten behoeve van een doelmatige uitoefening van (grootschalige) taakonderdelen inzake het zuiveren en laboratoriumwerkzaamheden werken de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest sinds 1 januari 2000 samen en zijn daartoe een lichte gemeenschappelijke regeling aangegaan als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Aangezien er sprake is van een zeer onzekere markt, is tussen de beide besturen afgesproken vanaf 2022 af te rekenen op basis van werkelijke kosten.
In onze begroting 2026 is de te betalen bijdrage aan Noorderzijlvest inzake het zuiveren gebaseerd op de begroting 2026 van de GR. Ten opzichte van de begroting vallen met name de kapitaallasten een stuk lager uit als gevolg van het nog niet activeren van een aantal grote projecten (uitvoering loopt nog). Gelet op het voorgaande is ons verwacht aandeel inzake het zuiveren € 805.000,- lager.

Afrekening bijdragen VKA 2022-2025
De Provincie Groningen, Waterschap Hunze en Aa's en de op de Veenkoloniale Afvalwaterleiding (VKA) aangesloten bedrijven hebben in 2021 een intentieovereenkomst ondertekend. Daarin is onder meer opgenomen dat de aangesloten bedrijven zich bereid verklaren om vanaf 1 januari 2022 de kosten van een sluitende jaarlijkse exploitatie van de VKA te dragen. Op basis van deze afspraken wordt over de jaren 2022 tot en met 2025 een afrekening aan de aangesloten bedrijven verstuurd. Uitgaande van de werkelijke kosten wordt daarbij, ten opzichte van het bedrag waarmee eerder rekening is gehouden, een aanvullende bijdrage in rekening gebracht. Dit leidt tot een voordeel van € 585.000,-. Dit voordeel is inclusief de te verwachten hogere bijdragen voor 2026.

Subsidie personele kosten
Voor het uitgevoerde en inmiddels afgeronde project Revitalisatie rietoevers Zuidlaardermeer is een subsidie ontvangen voor de uren die medewerkers van het waterschap aan dit project hebben besteed. Omdat de personeelsuren die aan projecten worden besteed niet worden geactiveerd, komt de ontvangen subsidie van € 475.000,- ten gunste van de exploitatie. Dit leidt in 2026 tot een voordeel van € 475.000,-.

Reservepositie

Aangevuld met de informatie uit deze NJR ziet onze (algemene) reservepositie er als volgt uit:

	Stand 01.01.2026	Onttrekking (-) toevoeging (+) 2026	Saldo NJR 2026	Stand 31.12.2026	Minimum-Niveau
Watersysteembeheer	7.645.000	- 2.200.000	868.000	6.313.000	2.259.000
Zuiveringsbeheer	2.050.000	675.000	1.535.000	4.260.000	1.033.000
Totalen	**9.695.000**	**- 1.525.000**	**2.403.000**	**10.573.000**	**3.292.000**

De stand van de algemene reserve voor de beide taken is hoger dan het minimumniveau.

Investeringsprogramma

In de begroting is voor 2026 rekening gehouden met kapitaallasten behorende bij een totaal investeringsvolume van € 24 miljoen.

Uitvoering investeringsprogramma
Met betrekking tot de uitvoering van het investeringsprogramma wordt alleen gerapporteerd over afwijkingen waarvan u op de hoogte gebracht moet worden. Dit kunnen te verwachten afwijkingen van de door u beschikbaar gestelde kredieten zijn, verschuivingen tussen kredieten of onvoorziene gebeurtenissen. Zo mogelijk kan een rapportage vergezeld gaan van een te nemen besluit door het algemeen bestuur. Dit jaar zijn diverse werkzaamheden op verschillende plekken in ons beheergebied uitgevoerd. We hebben net als vorige jaren gemerkt dat het contracteren van marktpartijen voor onze projecten meer inspanning vergt dan we in de afgelopen jaren gewend zijn. Ook schrijven er nog steeds minder aannemers in op onze aanbestedingen. De belangrijkste reden hiervoor is het verschil in vraag en aanbod: er wordt door opdrachtgevers meer uitgevraagd dan de markt aankan. De markt kiest dan ook bewuster op welk project ze wel en niet inschrijft. Door meer en vroegtijdig in contact te treden met marktpartijen lukt het ons om succesvolle aanbestedingen te creëren en marktpartijen geïnteresseerd te houden voor onze werkzaamheden.

Prognose investeringsvolume 2026
In de voorjaarsrapportage hebben we aangegeven dat we verwachten een investeringsvolume van meer dan € 20 miljoen (netto) te realiseren. Overigens zijn de bruto investeringen hoger ten gevolge van de ontvangen subsidies. In 2026 hebben we ondanks de krapte op de markt onze projecten tot nu toe succesvol kunnen aanbesteden. De verwachting is dan ook dat het netto investeringsvolume in 2026 rond de € 24 miljoen zal zijn.

Aanschaf elektrische smalsproorkraan
Voor de aanschaf van een elektrische smalspoorkraan is door het dagelijks bestuur een eenmalige bijdrage van € 230.000,- beschikbaar gesteld vanuit de bestemmingsreserve duurzaamheid voor de meerkosten van deze investering ten opzichte van een niet-elektrische kraan. Met deze onttrekking wordt het restant van de reserve het benut. De onttrekking uit de bestemmingsreserve leidt tot een voordeel van € 230.000,- (exploitatie). Hiertegenover staat dat wordt voorgesteld het krediet Onderhoudsmachines met € 230.000,- te verhogen. De eerste ervaringen met de elektrische smalspoorkraan zijn positief.

Aanschaf Microscoop
In de begroting is rekening gehouden met de aanschaf van een microscoop. De oorspronkelijke raming was gebaseerd op de kosten van bestaande microscopen. Voor de analyse van fytoplankton blijkt echter een ander type microscoop nodig te zijn, waarover het laboratorium op dit moment niet

beschikt. Omdat deze analyse voortaan binnen de gemeenschappelijke regeling zelf wordt uitgevoerd, is aanschaf noodzakelijk. De raming is hierdoor niet toereikend. Daarom wordt voorgesteld een aanvullend krediet van € 40.000,- beschikbaar te stellen.

Renovatie dak slibgistingstank RWZI Assen
Op de RWZI in Assen wordt slibgistingstank nummer 2 gerenoveerd. Na het uit bedrijf nemen – en leegzetten van de slibgistingstank is de tank van binnen geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie is geconstateerd dat de wanden en vloer in goede staat zijn, maar het dak is in slechte staat en behoeft deels vervangingen. Een gespecialiseerd bureau heeft maatregelen beschreven waarmee het dak weer minimaal 15 jaar mee kan én constructief veilig is. De bijbehorende kosten zijn € 210.000,- en voorgesteld wordt om voor dit bedrag een krediet beschikbaar te stellen.

Solidariteitsbijdrage HWBP
De solidariteitsbijdrage binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) is een bijdrage van waterschappen aan het HWBP. Deze bijdrage is bedoeld voor de financiering van dijkversterkingsprojecten in het hele land en wordt jaarlijks afgedragen door de waterschappen. De solidariteitsbijdrage is een essentieel onderdeel van de financiering van het HWBP, waarbij de waterschappen en het Rijk gezamenlijk de kosten dragen. De waterschappen en Rijkswaterstaat betalen beide 50 procent van de totale dijkversterkingsopgave. De waterschappen betalen 40% via een solidariteitsbijdrage, en 10% via een projectgebonden bijdrage aan de eigen dijkversterkingen. De bijdrage voor 2026 wordt voorlopig geraamd op € 3,9 miljoen. De uiteindelijke solidariteitsbijdrage in elk jaar is afhankelijk van de totaal te realiseren projecten en de financiering hiervan (10% aandeel) door de waterschappen. Eerder is voor 2026 een krediet beschikbaar gesteld van € 3,7 miljoen. Derhalve wordt nu voorgesteld een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 200.000,-.

Treasury

De rentemarkt is de afgelopen jaren sterk veranderd als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de daarmee ontstane sterke inflatie. De Europese Centrale Bank (ECB) heeft de rente in recordtempo verhoogd van een negatieve stand in 2022 naar 4,00% in oktober 2023. Sindsdien is de rente in kleine stapjes van 0,25% verlaagd naar een stand van 2,00%. Door de ontstane onrust in het Midden-Oosten en de hiermee samenhangende toenemende inflatie heeft de ECB op 11 juni 2026 en 10 september 2026 de rente weer met twee stapjes van 0,25% verhoogd naar 2,50%. Dit betreft de rente op kortlopend geld (rekening-courantkrediet bij de bank). Voor de langere termijn is verlaging of verhoging van dit rentepercentage sterk afhankelijk van de ontwikkeling van de inflatie en de economie in Europa.

De rente op langlopende geldleningen (10 tot 40 jaar) varieert momenteel (begin september 2026) tussen de 3,30% en 3,80% en ligt derhalve een stuk hoger dan de rente op kortlopend geld. De publieke sector rentes liggen om en nabij het hoogste niveau in meer dan een decennium. De blijvende stijging van de langlopende rentepercentages worden grotendeels verklaard door de terughoudende reactie van centrale banken op structureel hogere inflatie, internationale onrust en door hoge reële rentes als gevolg van ruimer fiscaal beleid in Duitsland, maar ook in Nederland.

Jaarlijks wordt een liquiditeitsbegroting opgemaakt met als doel inzicht te verkrijgen of en wanneer eventuele geldleningen moeten worden aangetrokken. De liquiditeitsbegroting wordt in de loop van het jaar regelmatig geactualiseerd. In de liquiditeitsbegroting wordt een inschatting gemaakt van de uitgaven en inkomsten per maand.

Bestuursvoorstel

Aangezien de rente op kortlopend geld aanzienlijk lager ligt dan bij de langlopende geldleningen, hebben we dit jaar onze mogelijkheden binnen de kasgeldlimiet maximaal benut.
In augustus 2026 was het uiteindelijk noodzakelijk een langlopende lening af te sluiten. Deze lening is afgesloten voor een bedrag van € 25 miljoen met een looptijd van 10 jaar tegen een rentepercentage van afgerond 3,20%.

Voorstel

- Kennisnemen van de najaarsrapportage 2026.
- De tweede begrotingswijziging 2026 vaststellen.
- Het bestaande krediet Onderhoudsmachines te verhogen met € 230.000,-.
- Een krediet beschikbaar stellen van € 40.000,- voor de aanschaf van een microscoop.
- Een krediet beschikbaar stellen van € 210.000,- voor de renovatie aan het dak van slibgistingstank 2 op de RWZI Assen.
- Een krediet beschikbaar stellen van € 200.000,- voor onze solidariteitsbijdrage aan het HWBP.

namens het dagelijks bestuur,

Jelmer Kooistra
Secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
Dijkgraaf